

μεν μόνον ἀπλῶς ὅτι μετὰ τῶν δύο τούτων συνθέσεων συνδέεται καὶ τρίτη ἀποτελοῦσα τὸ μέσον τῆς ἀψίδος τῆς παριστώσης τὸν Χριστὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ Κόσμου. Φέρει τοὺς χαρακτῆρας νέου ἐφήβου καὶ κρατεῖ ἐν τῇ δεξιᾷ στέμμα, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ βιβλίον. Δύο ἄγγελοι εὐρίσκονται παρ' αὐτῷ παρουσιάζοντες αὐτῷ τὸν ἅγιον Βιτάλιον καὶ τὸν Ἐκκλήστιν, εἰς τὸν πρῶτον τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς προσφέρει τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Ἡ περιτέχνησις τῶν καλλιτεχνῶν τῆς ἐποχῆς ταύτης εἶναι περίεργος πρὸς μελέτην καὶ αἱ ἐλάχιστοι λεπτομέρειαι εἶναι μεμελετημέναι ἔχουσαι ἅπασαι σημασίαν τινα. Οὕτως ἐν τῷ ψηφισθημένῳ τούτῳ ὁ ἄρχων τῆς ἐκκλησίας ἅγιος Βιτάλιος παρίσταται ἐν τῷ πρῶτῳ διαγράμματι δεξιᾷ τοῦ Χριστοῦ φέρον περὶ τὴν κεφαλὴν φωτιστὴ φανον καθὼ μαρτυρήσας· ὁ ἐπίσκοπος Ἐκκλή-

σιος ἀπεναντίας εἶναι σχεδὸν ἐξηφανισμένος· ἐν τῷ δευτέρῳ διαγράμματι φέρει ἐν ταῖς πτυχαῖς τοῦ φαινομένου τοῦ σχεδίου οἰκοδομῆς ὅπερ συμβολίζει αὐτὴν ταύτην τὴν ἐκκλησίαν. Οὗτος ὄντως ἤρξατο τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ἁγίου Βιταλίου ἐν ἔτει 526 εἰς τὸ αὐτὸ μάλιστα μέρος ὅπου ὁ ἅγιος οὗτος ὑπέστη τὸ μαρτύριον κατὰ τὰ 62.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι κατὰ τὰ 526 ἡ ἐπιρροή τῆς Βυζαντινῆς τέχνης δὲν ἦτο ἀκόμη αἰσθητὴ ἐν Ραβέννῃ. Ὁ Μαξιμιανὸς βραδύτερον ἐνεκαίνισε τὴν ἐκκλησίαν.

Ἐν τῷ ψηφισθημένῳ τούτῳ διακρίνομεν ἰδιαιτέρως τὸν τρίπον καθ' ὃν αἱ καλλιτέχναι παρίσταν τὸν Χριστὸν, ὅστις εἰκονίζεται ὡς ἐν ταῖς κατακόμβαις «πάντοτε εὐμενὴς, νεαρὸς ὡς Ἀπόλλων.»

[Ἔπεται τὸ τέλος]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ἘΝΟΣ ἩΜΗΝΟΣ.

ΜΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ

ατήρχετο βιαστικὰ τὴν ὁδὸν Πατισίων τὸ τράμ, ὅτε τὸ σταματᾷ καὶ ἀνέρχεται μία γυναῖκα ταπεινοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ ὁποία ἐφαίνετο πολὺ κουρασμένη. Ἐστάθην ὀρθία πλὴσίον μου. Δὲν εἶχεν ἐπαναρχίσῃ τὸν δρόμον τοῦ τράμ, ὅτε ἀκούω τὴν γυναῖκα αὐτὴν νὰ μὲ καλῇ ὀνομαστί. Ἐκοπιάσα νὰ τὴν ἀναγνωρίσω. Αὐτὸ τὸ ἐρεπίτιον τοῦ σώματος μὲ τὰς ἠθικὰς ἀλγηδόνας, αἱ ὁποῖαι ὤργωσαν βαθέως τὰς παρεῖας καὶ ἐκοίλαναν τοὺς ὀφθαλμοὺς, αὐτὸ τὸ ἐξησθενισμένον σαρκίον εἶνε ἡ ὑπέροχος βασιλεύσα τοῦ θεάτρου, αὐτὴ ἡ ὁποία πρὸ δεκαετίας ὡς πνοὴ ὀρμητικὴ θυέλλης ἐπνευσεν ἐπὶ τῆς Ἑλλ. σκηνῆς, ἡ ὁποία ἔσυρε δέσμιον ὀπισθεν τοῦ θριαμβευτικοῦ ὄρατος τῆς ὁλόκληρον τὸν Ἀθηναϊκὸν κόσμον, ἡ ὁποία ἐφέρετο μετὰ τὸ μεδονύκτιον ἐν ἰαχαῖς καὶ ἐστεφανωμένη ἀπὸ τοῦ «Παραδείσου» εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ «Στέμματος», τῆς ὁποίας τὴν ἄμαξαν ἐξευγνύετο ἡ φοιτητικὴ νεολαία διὰ τὴν ὁποίαν ἡ σκηνὴ μετεβάλλετο εἰς περιστερεῶνα καὶ αἱ στῆλαι τῶν ἐφημερίδων ἐξεχείλιζαν ἀπὸ ἀρθρα διθυραμβῶδη, ὑμνοῦντα τὸ τραγικὸν τῆς δαιμόνιον καὶ τὸ σκηνικὸν κάλλος; Αὐτὸ τὸ ἐρεπίτιον λοιπὸν ἦτο ἡ Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου; Δὲν διέφυγε τὴν νοσηροσύνην τῆς ἡ ἐκπληξίς μου.

— Πονῶ στὸ σῶμα πονῶ στὴ ψυχὴ.

Καὶ εἶπε τὰς λέξεις αὐτὰς μὲ τόσον πόνον καὶ τόσῃ ἔξαρσιν, ὥστε τῶρα μόλις ἤρχισα νὰ πει-

θῶμαι ὅτι πράγματι αὐτὴ ἦτο ἡ Εὐαγγελία, διότι μόνον αὐτὴ ἤμποροῦσε νὰ ἀπαγγείλῃ τοὺς δύο αὐτοὺς πόνους μὲ τόσῃ βαθύν σπαραγμόν.

Σπανίως ἡ ἀνθρωπίνη ματαιότης ἐνεφανίσθη πρὸ ἐμοῦ μὲ τοιαύτην τραγικὴν καὶ ἀμείλικτον ἐπιβολήν. Δι' ὅλον τὸν κόσμον ἡ παρακμὴ ἐνέχει τι τὸ θλιβερόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς τέχνης, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ὑπῆρξε ἀδιάκοπος σειρὰ θριάμβων, τῶν ὁποίων κάθε ἀναπνοὴ ἦτο καὶ ἐν χειροκρότημα καὶ μία δάφνη καὶ μία ἀποθέωσις, ἡ ἐγκατάλειψις, ἡ λήθη εἶνε τὸ τραγικώτερον δράμα. Ἐξ ὅσον δύναται τις νὰ φαντασθῇ καὶ τὸ ὅποιον ἐν ἀπομονώσει καὶ ἐν μαρασμῷ παίζουν τώρα, κατὰ μοιραίαν ἀνάγκην, ἀνευ θεατῶν, εἰς τέσσαρας ὑγροὺς καὶ ἀνυλίου τοίχους ἐνὸς ὑπογείου...

Καὶ ἡ καλλιτέχνης, ἡ ὁποία εἰς ἐπαυσε νὰ παίξῃ δὲν ἐπαυσε νὰ εἶνε καὶ συμπαθὴς—τώρα δὲ πλέον ὡς ἄνθρωπος συμπαθὴς—μοῦ διηγήθη μὲ ἀπειρον ἀπογοήτευσιν τὰς περιπετείας τῆς, τὴν δυστυχίαν τῆς, οἰκτείρουσα τὴν ἐν γένει κατάστασιν καὶ ἑαυτῆς καὶ τοῦ θεάτρου, διὰ τὸ ὅποιον ἔδωκε καὶ τὴν τελευταίαν ἱκμάδα τῆς καλλιτεχνικῆς ζωῆς τῆς καὶ τοῦ ὁποίου τὸ μεγαλεῖον ὠνευρεῖθαι ἄλλοτε περιλαμπρον τὸ εὐέξαπτον πνεῦμα τῆς. Μοῦ εἶπεν ὅτι ὁ υἱὸς τῆς—ὥχρον ἀπομεινάριον ἀτυχεστάτου γάμου—πάσχει ἀπὸ ψυματίωσιν τῶν ὁστέων, καὶ ἡ ἀτυχὴς μήτηρ μὲ τὴν ἀγνοίαν ἡ ἵποια τὴν σφίζει ἀπὸ τὴν ὁδύνην, συνεπέργανε μὲ μίαν πεποιθισιν.

— Ψυματίωσις τί νὰ εἶνε; Δὲν εἶνε βέβαια φθίδις...

Καὶ ἐσπευσα νὰ θυσιάσω εἰς τὸ φίλτρον τῆς

κάθε ἀλήθειαν καὶ νὰ τὴν βεβαιώσω ζωηρῶς ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία σχέσις μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ὀνομασιῶν!

Τὸ τραῦ ἐσταμάτησε. Ἡ Εὐαγγελία κατῆλθε ἀτονος, ἀπνυθισμένη, ἐτοιμόρροπος, ὡς καὶ τι περιττὸν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ στρεφόμενη ἀφελῶς μοῦ λέγει:

— Πῶ νὰ πέσω... Ἐχω πυρετόν.

Καὶ ἡ Ἑλληνὶς τραγωδός, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἀθηναϊκὸς κόσμος ἔδωκε μὲ τόσῃν προθυμίᾳ τὸ ὄνομα τῆς Σάρρας Βερνάρ-χωοὺς ὅμως νὰ τῆς παράσῃ καὶ τὴν εὐμάρειαν τῆς Γαλλίδος ὁμοτέχνου τῆς—ἀπεμακρύνῃ δακρυσμένη.

Ἐσταμάτησα ἐπὶ πολλὴν ὥραν μὴ ἔχων τὴν δύναμιν ν' ἀποσπασθῶ τοῦ θλιβεροῦ ἐκείνου θεάματος. Ἐκείνη ἡ ὁποία μὲ ἕνα τόνον τῆς φωνῆς τῆς ἔκαμνε νὰ ριγοῦν χιλιάδες σωμάτων, καὶ μὲ μίαν κίνησιν προεκάλει τὸν θαυμασμόν, καὶ μὲ μίαν χειρονομίαν ἤγειρε ἐπανάστασιν ἐπενθυμιῶν τώρα μετὰ κόσπου ἔδωκε τὰ σκοτισμένα κρόσπεδα τοῦ πτωχικοῦ φορέματός της, φέρουσα εἰς τὰς χεῖρας ἕν ἱατρικὸν εἰς τὸ ἐξησθενημένον παιδί της καὶ ἕν δάκρυ εἰς τοὺς ἡμιδοσμένους ὀφθαλμούς της...

ΔΑΦΝΙΣ

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

— Φαίνεται ὅτι ἔγραψεν ἄλλοτε καὶ ἔργα διὰ τὸ θάνατον.

— Θὰ θέλῃ λοιπὸν νὰ κρίνεται κατὰ τοὺς λόγους του καὶ ὄχι κατὰ τὰς πράξεις του.

*

— Ἀδύνατο νὰ διαβάσω αὐτὸ τὸ γράμμα. Δὲν βγάζω τίποτε.

— Τί λές ἀδερφέ; Αὐτὸ ἤμπορεῖ νὰ τὸ διαβάσῃ καὶ ἕν ζῶο. Δός μου τὸ ἐδῶ.

*

Ἐνας πληκτικώτατος συγγραφεὺς ἔλεγε πρὸς μίαν εὐφροσύναν κυρίαν:

— Ζητῶ ἡρώϊδα δι' ἕν νέον ἔργον μου.

Καὶ ἡ κυρία:

— Πάρτε ἐμένα! Ἐδιάβασα ὅ,τι ἔχετε γράψῃ ἕως τώρα.

*

— Τί πάλι, ἄλλο σκυλὶ ἔχασες; Ἦναι τρίτο αὐτὸ τοῦ χάνεις σὲ λίγες μέρες.

— Ἀχ! φίλε μου. Ἀφ' οὗτου ἤρχιτε τὸ κορίτσι μου νὰ τραγουδῇ, δὲν μοῦ μένει ζῶον εἰς τὸ σπῆτι...

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Συνέδρια.—Ἐν Λιέγγ συνέρχεται τῇ 15 (ν.) Σεπτεμβρίου τὸ τρίτον διεθνὲς συνέδριον τῆς δημοσίας τέχνης, ὅπερ θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ ἑξ ἡμέρας. Τὸ α' τμήμα θ' ἀσχοληθῇ περὶ τοῦ σχολείου, ἥτοι τίνα ἐπιδράσιν δέον νὰ ἔχῃ ἡ τέχνη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν παιδῶν, ὑπὸ αἰσθητικῆν ἔποψιν. Τὸ β' τμήμα περὶ Ἀκαδημίας Βιμηχάνων τεχνῶν, ἥτοι περὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν τεχνῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ. Τὸ γ', περὶ μουσικῶν καὶ ἐκθέσεων, ἥτοι περὶ τοῦ καταλληλοτέρου ὁργανισμοῦ αὐτῶν ἀπὸ κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ ἡθικολογικῆς ἀπόψεως. Τὸ δ', περὶ θεάτρου, ἥτοι περὶ δραματικῆς καὶ λυρικῆς τέχνης καὶ κυρίως περὶ λαϊκοῦ θεάτρου καὶ μελοδράματος. Τὸ ε', περὶ τῆς ἀποφύσεως καὶ διοικήσεως τῶν δημοσίων κτιρίων, ἥτοι περὶ τῶν ἐφαρμογῶν τῆς τέχνης εἰς τὰς ρυμοτομίας, τὰς ὁδοὺς καὶ πλατείας, τὰ μνημεῖα καὶ τὰς οἰκοδομίας, ἐπὶ τὸ καλαισθητικώτερον. Τὸ διεθνὲς συνέδριον ἔχει συνέλθῃ τῷ 1898 εἰς Βρυξέλλας, καὶ τῷ 1900 εἰς Παρίσιον. Πρόεδρος τοῦ ἐφετεινοῦ συνεδρίου εἶνε ὁ ὑπουργὸς τοῦ Βελγίου Beernaert.

— Ὡσαύτως ἐν Λιέγγ, συνήλθε τῇ 16 Ἰουλίου τὸ Διεθνὲς φωτογραφικὸν συνέδριον, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Βελγικῆς Κυβερνήσεως, συγχρόνως δὲ συνήλθε εἰς τὴν Π' ἐτήσιαν σύνοδον ἡ «Διεθνὴς Φωτογραφικὴ Ἐνωσις».

*

Νέα ἔργα.—Ὁ γνωστὸς καλλιτέχνης Φᾶν Δρίσεν ἐτελείωσεν ἐσχάτως ἐν Παρίσις μικρὰν εἰκόνα ἡ ὁποία καίτοι ἔχει πλάτος μόνον ἑνὸς μέτρου, περιλαμβάνει 150,000 πρόσωπα! Τὸ ἔργον παριτᾷ τὴν μάχην τοῦ Βιτερλώ. Ἐκ πρώτης ὥψεως δὲ βλέπει κανεὶς τίποτε, ὅ-αν ὅμως παρατηρήσῃ καλῶς τὸ ἔργον ἡ μεταχειρισθῇ φάκον, τότε βλέπει ὅτι ἕκαστον μικρὸν σημεῖον παριτᾷ καὶ μετὰ μεγίστης τελει-

τητος θαυμάζεται ἡ εἰκὼν ἰδίως διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν στολῶν τῶν στρατιωτῶν, αἱ ὁποῖαι εἶνε λεπτομερέσταται.

*

Ἀνασκαφαί.—Αἱ παρὰ τὴν θέσιν Κρόνια ἀνασκαφαὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος παρὰ τοῦ κ. Γραϊδῶρ, ἐξακολουθοῦσι δραστηριώτερον ἤδη. Περαιτωθείσης τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀπὸ τοῦ Ναοῦ πρὸς τὴν Στοᾶν ἀγοῦσης ὁδοῦ, ἀπεκαλύφθη ὅτι ἡ λιθόστρωσις αὐτῆς ὑπειστήρχετο καὶ εἰς τὸν παρακείμενον ἀγρόν, ὃν ὁ κ. Γραϊδῶρ ἡγόρασε καὶ ἤρξατο ἀνασκαφῶν, καθ' ἃς ἀπεκαλύφθη μαρμύρινον τεῖχος, ἐκ μεγάλων ὀγκολίθων, ἔργον καθαρῶς Ἑλληνικόν, ὅπερ εἶνε τὸ θεμελίον μεγαλπρεπεστάτου οἰκοδομηματός. Ἀπεκαλύφθησαν καὶ πέντε μικράρινα κορινθία, καὶ μεγάλη βῆσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε σύμπλεγμα ἀγαλμάτων ἐκ Νικῶν, Ἐρώτων καὶ Ἀνιερώτων, ἔργων τοῦ ἐξ Ἐφέσου διαστήμου τεχνίτου Ἀγασία Μανοφίλου. Ἀνευρέθησαν ἐπίσης κεφαλὴ παιδός, ἡμιεμφανής, ἀρίστης τέχνης (ἴσως ἐνὸς τῶν ἐπὶ τῆς βάσεως Ἐρώτων) ἑτέρα μικρὰ κεφαλὴ ἀνδρός, μετρίας τέχνης, μικρὸν ἀκέφαλον ἀγαλματίον γυναικὸς φερούσης ποδῆρην χιτῶνα, μετρίας καὶ τοῦτο τέχνης, καὶ δύο τεμάχια ἐξ ἐπιγραφῶν.

— Εἰς τὸ Λούβρ τῶν Παρισίων ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια πλουσιωτάτης συλλογῆς εὐρημάτων παναρχαῖς ἐποχῆς, ἀποκαλυπτόντων ἀγνωστον ἕως τώρα τέχνην, καὶ ἀποδεικνυσάντων ὅτι ὁ πολιτισμὸς δὲν ἐγεννήθη ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν Αἰγύπτῳ, ἀλλ' ὅτι πολὺ πρὶν ὑπῆρξεν ἄλλος τις πολιτισμὸς, μέγιστος, ὑπέροχος, ὅστις τίς οἶδε ὑπὸ ποίῳ βαρβάρῳ ἔθνει δαμασθεὶς ἐσβέσθη μικρὸν κατὰ μικρόν, διὰ ν' ἀποκαλυφθοῦν τὰ ἔχνη μετὰ σιταῖν μακροτάτων αἰώνων. Ὁ πολιτισμὸς οὗτος εἶναι ὁ τῶν Ἑλαμιτῶν, ὅστις ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἀποκαλύπτεται χάρις εἰς τὰς ἐπιμελημένους ἐρεῦνας τῆς ὑπὸ τὸν ἀρχαιο-